

ELISE CLAESON

Vårt svenska folkhemiska Münchhausen-syndrom

En nationell lögnaktig historia

Elise Claeson, socionom, är fri skribent och kolumnist på Svenska Dagbladets ledarsida.

Det kan vara så illa att vi, i någon missriktad välvilja, inte varit tydliga nog med att tala om var gränserna går, sa rikscurlingmorsan Anna Hedborg, i ett sällsynt ögonblick av föräldrakarlet (DN-Debatt 17.9).

Riksförsäkringsverkets generaldirektör, välfärdsstatens Mor Anna, har till slut tvingats tänka till om de skenande kostnaderna inom sjukförsäkringen. Hon har till och med fått regeringens uppdrag att utreda sig själv.

Om Mor Annas barn, dvs vi svenskar, har blivit så bortskämda att vi sjukskriver oss för trötthet i en vecka, är väl morsan den första att gå till när hela hushållsbudgeten hotas. Så resonerar nog stor-papporna Persson och Ringholm.

I dessa yttersta dagar har vi välsignats med domedagsprofetior om en ny medeltid där barndomen tar slut. Men det infantila svenska samhället uppfanns inte av Carl Hamilton, utan av oss själva. Välfärds-Sverige är lekstuga och barnkammare i den storfamilj som kallas Folkhemmet. Där lever vi i ljuv, ofta sjukskrivna symbios med våra snälla, egotrippade föräldrar.

Det är ju så skönt att vara ett litet sjukt barn. Det är ännu skönare att vara den snälla, goda föräldern som pysslar om och talar om hur sjukt det stackars barnet är.

Det kan till och med vara så, att föräldern hittar på barnets sjukdom för att få uppleva njutningen av att vara en god förälder

Inom medicinen finns ett namn för detta fenomen, Münchhausen-syndromet by proxy.

Münchhausen-syndromet är en föräldrastörning, som oftast drabbar modern. Hon är ofta en perfekt mor, som hittar på eller framkallar sjukdomar hos sitt barn. Allt för att få den uppmärksamhet och det erkännande från sjukvården och den närmaste omgivningen som bara en riktigt god mor kan få.

Verklighetens baron von Münchhausen var en aristokrat i 1700-talets Tyskland, känd för sina osannolika och fångslande historier. Påhittade förstås.

Moder Anna har definitivt fått en släng av Münchhausen. Hon berättar de mest fantastiska historier om att våra sjukskrivningsorgier beror på »okunskap«, abso-

gemensam finansiering heter det på välfärdsnysvenska.

Det är vårt svenska folkhemiska Münchhausen-syndrom, en nationell lögnaktig historia, men ett mycket älskat och välvårdat ljug.

Mor Anna är snäll och låter oss vara lediga med lön, som någon annan betalar. När alldeles för många vill ha lön

Folkhemmets barn har fått lära sig att sjukdom är ledighet, betald ledighet. Sjukdom är inte nedsatt arbetsförmåga, utan en möjlighet till sjukskrivning, dvs lön utan arbete. Som någon annan betalar. Det är det nav kring vilket hela vår välfärd kretsar.

lut inte på arbetsovillighet eller förändrade värderingar eller, o hemska tanke, på fusk. När hennes barn, som är världens friskaste och mest långlivade, tycker att det är okej att sjukskrivna sig när kamraterna retas i skolan talar Mor Anna om att »gå ut i en kraftfull kampanj, riktad mot framför allt de yngre, och tala om vilka våra försäkringsvillkor är«.

Alla vet att det är ganska riskfritt att sjukskrivna sig i stället för att ta ut semester eller föräldradagar när man vill vara ledig. Ingen kollar ju. Inte ens grannarna ringer till Försäkringskassan när sjukskrivna klipper gräsmattan, malar huset och städar. Eller svartjobbar.

Folkhemmets barn har fått lära sig att sjukdom är ledighet, betald ledighet. Sjukdom är inte nedsatt arbetsförmåga, utan en möjlighet till sjukskrivning, dvs lön utan arbete. Som någon annan betalar. Det är det nav kring vilket hela vår välfärd kretsar. Den välfärd som Mor Anna och våra pappor på Harpsund skapat. Inkomstbortfallsprincipen och

utan arbete blir detta ett »samhällsproblem«, som naturligtvis uppmärksammas av, just det, Mor Anna och naturligtvis bara kan utredas och åtgärdas av, just det, Mor Anna. Allt ljus och all ära skall tillfalla Mor Anna.

»The baron of lies« är det epitet som baron von Münchhausen lämnat efter sig, och hans namn är naturligtvis självklart i beskrivningen av de goda lögnaktiga mödrarnas egen sjukdom. Moder (S)vea och Mor Anna uppvisar tydliga symtom på Münchhausen-syndromet och borde naturligtvis få hjälp och vård. De skadar sina barn för att få makt och ära. Sånt borde inte vara tillåtet. Problemet är att både barnen och mödrarna saknar sjukdomsinsikt. Och läkarna tigger.

Vilken läkare vill vara först med att säga att det sjuka barnet inte är sjukt utan feluppfostrat och att den goda modern är en ond mor, som dessutom är sjuk?

Elise Claeson